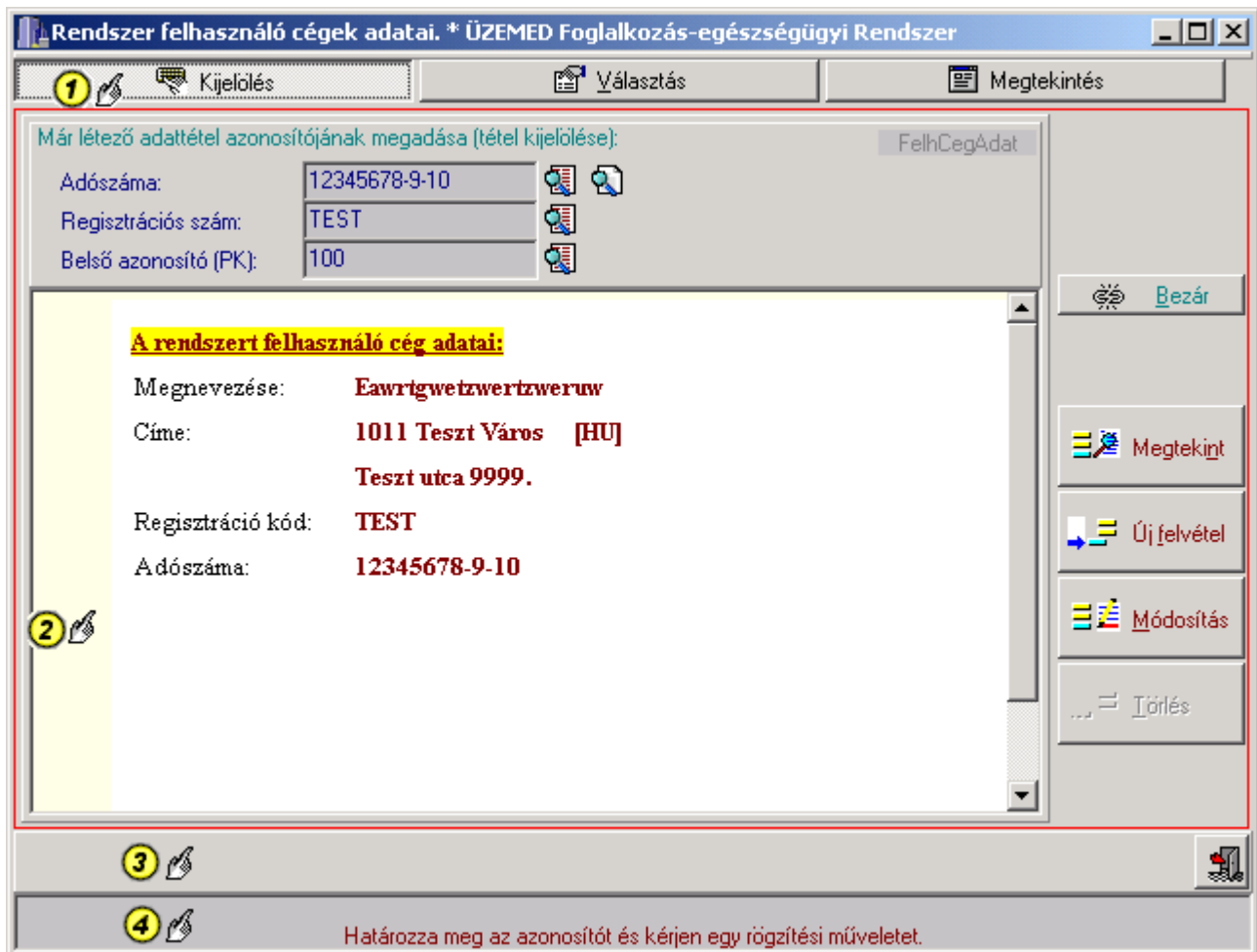

Törzskarbantartás illetve általános adatfelvitel rögzítő ablakának kezelése.

Ez az adatfelviteli módszer az újabb programegységekben található meg.

Általános, egységes program kezelést nyújt, és mivel nagyon sokféle kényelmi szolgáltatás épült erre az adatbeviteli, adat karbantartási ablakra, így ha lehetséges ennek használatával oldjuk meg az adatok felvitelét.

Az adatbeviteli ablak nyitó képe az alábbi, vagy ehhez nagyon hasonló.

A képen négy fő területet láthatunk.

Ezek közül a különböző munka felületeken az (1), a (3) és az (4) jelű területek változatlan tartalommal és módon láthatóak, míg a (2) jelű (tájékoztatásul pirossal is körbekerített) terület egy nagy egységet képez, amelyik minden munkafelületen módosulva jelenik meg.

Legelőször az **(1) területről** kell beszélnünk, mivel az itt látható három nyomógomb három eltérő felületet választ ki. A felületek funkciójáról a nyomógombok szövege tájékoztató. Később részletesen ismertetjük mindhárom a képen látható felület részait és használatát. Az itt látható gombok nem csak a terület kiválasztását teszik lehetővé, de ún. beragadó gombok, vagyis látható melyik munkaterület gombja van benyomva, vagyis melyik munkaterület látható a (2) jelű területen.

Általában mindhárom felület (Kijelölés, Választás, Megtekintés) látható, de speciálisabb ügyviteli igények esetén egy vagy két gomb hiányozhat az (1) területről, ha azokra nincs szükség a művelethez.

Az (1) jelű területen további új gombok is megjelenhetnek, ha speciális igények miatt erre szükség van. Erre példa az alábbi gombsor képe:

Ezen szolgáltatásnál látható, hogy egy új gombbal bővült a gombsor, az „Új tételek felvétele” művelettel.

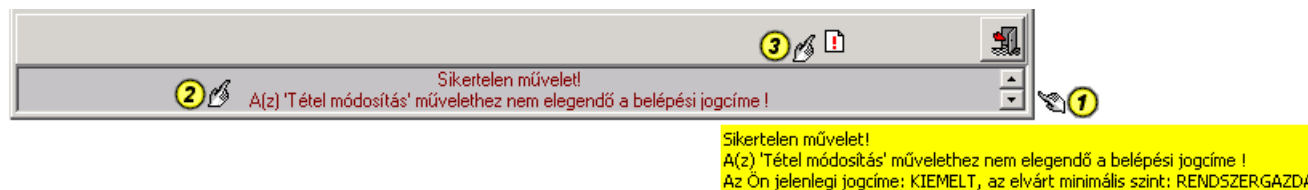
Ezek az új, tovább bővítő munkafelületek valamely többlet szolgáltatás megvalósítására szolgálnak és egyediek az egyes feladatokban.

A **(2) jelű terület** tölti ki az (1) és a (3) jelű terület közötti ablak felületet. Ez az egyes munkafelületeken más-más módon bomlik önálló, kisebb területekre, de a standard három műveletnél még így is számos egyezést, hasonlóságot mutat. Ha az ablakot átméretezzük, akkor a (2) jelű terület az, amelyik dinamikusan növekszik ill. csökken és elsősorban az itt megjelenő információk és kezelő elemek lesznek jobban áttekinthetőek és használhatóak egy ablak növelés után.

A **(3) jelű területen** a képen csak egy „kilépés” gomb látható, de ide kerülhetnek elhelyezésre további nyomógombok, más vezérlő vagy információs szolgáltatások.

A **(4) jelű terület** egy üzenet megjelenítő ablak.

Ha valamilyen üzenet jelenik meg a programban, akkor ez az ablak alsó területén (4) íratódik ki, mint ahogy az alábbi képen is látható.

A hibaszöveg illetve üzenet a (2) jelű területen jelenik meg.

Mivel itt csak két sor megjelenítésére van lehetőségünk, az (1) jelű gombokkal görgethető a hosszabb szöveg, hogy az éppen nem látható sorokat is olvasni tudjuk. Természetesen ezek a gombok csak akkor jelennek meg, ha a szöveg mérete szükségessé teszi.

A teljes üzenet szövegének megtekintésére további módszerek is rendelkezésre állnak. Ha a (2) terület fölött mozdulatlanul megállítjuk az egérmutatót, akkor egy másodperc múlva megjelenik (a képen sárga területen kiíratódó) úgynevezett hint szöveg. Ez tartalmazza a teljes üzenetet. A hint szöveg az egér mozdításával eltűnik. Ez egy Windows szabványos megoldás, nagyon sok helyen élünk vele ebben a rendszerben. A (3) jelű ikon felett megállva az egerrel, ugyanilyen üzenetet kapunk. Mivel a hint üzenet néhány másodperc után akkor is eltűnik a képernyőről, ha nem mozdítjuk meg az egeret, a (3) jelű ikonra kattintva egy üzenet ablakban is megjeleníthetjük ezt, amely már csak kattintásra tűnik el.

Ha az üzenetet tárolni szeretnénk, mert pl. el szeretnénk e-mail-ben küldeni a rendszergazdának vagy az eMeL Bt-nek, akkor a jobb egérgombbal kell kattintani a (3) jelű ikonon. Ekkor egy menü jelenik meg, amelyből kiválasztható a kért művelet.

A (3) jelű ikon képe cserélődhet, mert más-más jellegű üzenetre más-más ikon jelenik meg. A most látható kép figyelmeztet egy adatbeviteli hibára, problémára. Más-más kép jelenik meg az adatfelvitel sikertelensége és sikeressége esetén is, de a használatuk (hint, kattintás) ugyanezen a módon történik.

Most lássuk a három fő munkafelületet és használatukat.

A „Kijelölés” munkafelület ismertetése és használata.

Az általános adatfelvittele ablaknak rendelkeznie kell olyan eszközzel, amelyikkel gyorsan és hatékonyan kezelhető akár nagyon nagy méretű adatállomány is. Egyes esetekben az adatállomány mérete akár a sok százezer vagy sok milliós tételszámot is elérheti. Nagy állományok esetén a „Választás” (böngészés) művelettel nem lehet hatékonyan kezelni az adatokat.

Az azonosító gyakran rendelkezésre áll valamelyik az adatfelvitelhez felhasználható alapdokumentumon (pl. a TAJ szám vagy az adószám) vagy saját kód és ismert.

A „Kijelölés” műveletben a megtekinteni vagy karbantartani kívánt tétel (tételek) egy ismert azonosítóját adhatjuk meg és utasíthatjuk a programot, hogy keresse meg a megadott azonosítójú tételt.

Rendszer felhasználó cégek adatai. * ÜZEMED Foglalkozás-egészségügyi Rendszer

Kijelölés Választás Megtekintés

Már létező adattétel azonosítójának megadása (tétel kijelölése): FelhCegAdat

Adószáma: 12345678-9-10

Regisztrációs szám: TEST

Belső azonosító (PK): 100

A rendszert felhasználó cég adatai:

Megnevezése: **Eawrtgwetzwertzweruw**

Címe: **1011 Teszt Város [HU]**
Teszt utca 9999.

Regisztráció kód: **TEST**

Adószáma: **12345678-9-10**

Határozza meg az azonosítót és kérjen egy rögzítési műveletet.

Az **(1) jelű területen** találhatóak az azonosító megadására szolgáló adatbeviteli mezők. Más-más nevű azonosítóhoz más-más adatbeviteli mező tartozik.

A választható azonosítók azonosak az adatelérésben használható indexekkel vagyis kulcsokkal. Ez alapján a megadott azonosító szerinti keresés nagyon gyors, még nagy adatállományok esetén is. Ezért csak korlátozott a keresési módok száma, mert hatékonysági szempontokat is figyelembe vesz. Ha más azonosítóra kíván keresni, akkor azt vagy egy választható böngésző segéd ablakban teheti meg vagy a „Választás” munkaterületen talál megfelelő megoldást. Ha egyik módon sem sikerül az adat kiválasztása, akkor értesítse igényéről a program fejlesztő eMeL Bt-t.

Ha belépünk egy azonosítót megadó mezőbe, oda begépeljük az előkeresni kívánt azonosítót, akkor (ahogy az alábbi képen is látható) az adott mező színe jelzi, hogy ez az aktuális előkeresési azonosító és [A kijelölt tétel beolvasása] gombra kattintva a rendszer előkeresi a kért azonosítójú tételt és megjeleníti legfontosabb adatait.

Speciális esetekben egy tételnek több részből áll az azonosítója, ilyenkor akármelyik rész mezőre állva a színezés mutatja az összetartozó azonosítókat, amelyek együttes kitöltése szükséges a sikeres beolvasáshoz.

Erre látható példa a mellékelt képen.

Az azonosítók megadásához azért kapcsolódik segítség is, hiszen előfordulhat, hogy nincs kéznél olyan dokumentum, amelyről azonosítót lehetne előkeresni ill. nem ismert pontosan a szükséges azonosító.

A segítség hívására két módszer szokásos.

Lehetséges az azonosító mezők egyikén állva és a jobb egérgombbal kattintva egy segítő menüt előhívni, amelyből kiválasztható az igényelt szolgáltatás.

Az azonosítók beviteli mezői melletti (a képen is látható) kis ikonokra kattintva mező kitöltést segítő szolgáltatások indíthatók.

Más-más mezőn jobb gombbal kattintva más-más segítség lehetőségek közül választhatunk. Ugyanígy a kis ikon képek más-más segítő szolgáltatást indítanak ill. a szokásos standard segítőket más paraméterezéssel indítják el.

Ha sikeresen kijelöltünk egy tételt, akkor a **(2) jelű területen** megtekinthetjük a tétel fontosabb adatait.

Általában (nem kötelezően, de a legtöbb esetben) itt egy az eMeL Bt. által fejlesztett SplendidText típusú szöveg jelenik meg.

Ha ez a helyzet, akkor a szöveg területen jobb egérgombbal kattintva előugrik egy segítő menü, amelyben a megjelenítendő adatok köre, és a megtekintési méret módosítható illetve kérhető a látható adatok kinyomtatása.

Erre a menüre lát példát a mellékelt képen.

A **(3) jelű területen** megjelenő gombokkal kezdeményezhetjük az adatok kezelését, jelezhetjük kérésünket a programnak.

A mellékelt képen az összes ezen a területen megjelenő gomb látható. Ezek közül a gombok közül azok, melyek nem választhatóak vagy nincsenek értelmezve, azok vagy nem is láthatóak vagy beszürkítéssel jelezzük, hogy nem lehet rájuk kattintani.

Az egyes gombok feladata a következő:

[A kijelölt tétel beolvasása] gombbal az azonosító mezőben meghatározott tétel beolvasását kérjük.

A [Bezár] gombbal megszüntethető a tétel beolvasással, pl. mert ismételt kiválasztással frissíteni kívánjuk a tétel adatai.

Az [Ez kell: kiválaszt] gomb speciális feladatokhoz használt.

Megnyomására az adatfelviteli ablak bezáródik és a kiválasztott (a (2) jelű területen látható) tétel kiválasztásra kerül egy ezt hívó szolgáltatás számára.

A [Megtekint] gombra kattintva a „Megtekintés” munkafelületre lép át a program, ott részletesebben is megtekinthetők a tétel adatai.

Az [Új felvétel] gombra kattintva a „Megtekintés” munkafelületre lép át a program és átvált az új tétel adatainak felvitelére üzemmódba.

A [Módosítás] gombra kattintva a „Megtekintés” munkafelületre lép át a program és átvált a kiválasztott tétel adatainak módosítása üzemmódba.

A [Törlés] gomb megnyomásával kezdeményezzük a kijelölt és látható tétel törlését.

Az [Ez kell: kiválaszt] gombot olyan esetekben használjuk, amikor egy szolgáltatásban egy olyan adat kitöltése szükséges, amely másik adattárban található meg. (pl. egy partner adószáma szükséges.)

Ilyenkor akár több módszerrel próbálhat segítséget adni a program az adat kitöltéséhez. Általában lehet keresés vagy kiválasztás műveletet indítani, amelyekkel a már felvitt, létező adatok közül lehet választani. Ha azonban olyan adatra van szükségünk, amelyet most kell felvinni, vagy a már létező tételek adataiban módosítani kell és csak a módosított adatokból kívánunk választani, akkor a hivatkozás adattár karbantartó programját kell indítani, amelyben a szükséges felviteli vagy módosítási műveletek után azonnal ki is választható a tétel az eredeti hivatkozási helyen történő használatra.

Mind az új felvétel, a módosítás vagy a törlés művelet kérésekor ellenőrző kérdés jelenhet meg illetve jogosultságot vagy belső adatösszefüggést ellenőrző műveletek futhatnak le, ami megakadályozhatja a kért műveletbe átlépést.

Az (1) jelű terület jobb felső sarkában tájékoztató adatként látható egy név, ami azonosítja, hogy mely adattár adatfelvitelére történik éppen.

Ezen a területen a jobb egérgombbal kattintva egy (az alábbi képen látható) segédmenü ugrik elő, amelyből ugyancsak választhatók szolgáltatások.

Ezek a szolgáltatások technikai információkkal szolgálnak, amelyek segíthetik munkánkat.

A *mezők tartalmának megtekintésével* az összes érintett adatmező technikai megjelenítése kérhető, inkább csak rendszergazdák számára szolgál, ahogy a *tétel fontosabb adatai* művelet vagy az *SQL parancsok* olvasása is.

Mezők tartalmának megtekintése.
Tétel fontosabb adatai.
Tétel utolsó módosításának adatai
Módosítások naplójának megtekintése.
SQL parancs megtekintése.
SQL parancs vágólappra írása.
Adatmódosítási jogosultságok.

A *tétel utolsó módosításának adatai* műveletben megtekinthetjük, hogy a kiválasztott tétel (vagy összetett esetben annak vezér tétele) mikor, mely munkahelyen és melyik bejelentkező név által volt módosítva.

Ennél részletesebb és több információt hordozó hasonló szolgáltatás a *módosítások naplójának megtekintése*. A rendszerben a legtöbb adattár ún. naplózással van ellátva, vagyis nem csak az utolsó módosítás utáni (jelenlegi) adatokat tekinthetjük meg, hanem az összes a kijelölt tételt érintő módosítást vagyis a tétel történetét.

Az *adatmódosítási jogosultságok* ablak előhívása akkor szükséges leginkább, ha a program megtagadja jogosultság hiányában valamely művelet végrehajtását és ellenőrizni kívánjuk, hogy milyen jogosultsággal rendelkező személynek kell belépnie, hogy végrehajtható legyen a művelet.

Ez a menü hasonló módon előhívható mind a választás, mind a megtekintés munkafelületen található azonos (név kiírási) területről.

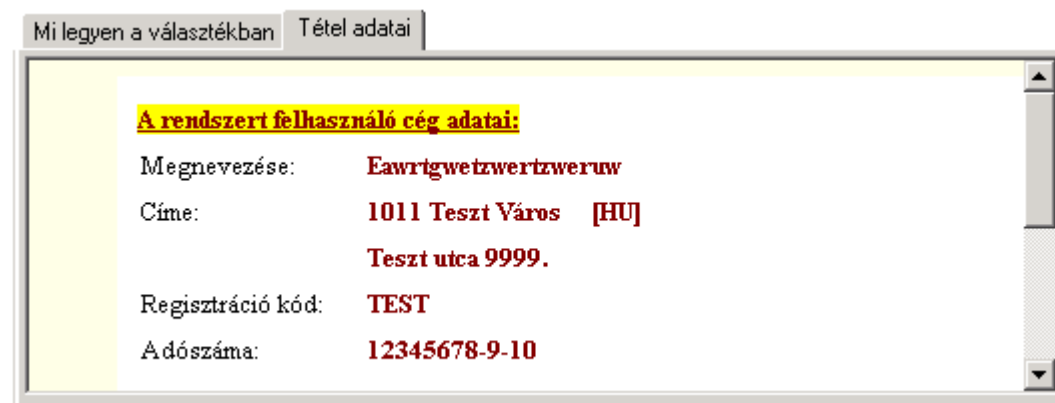
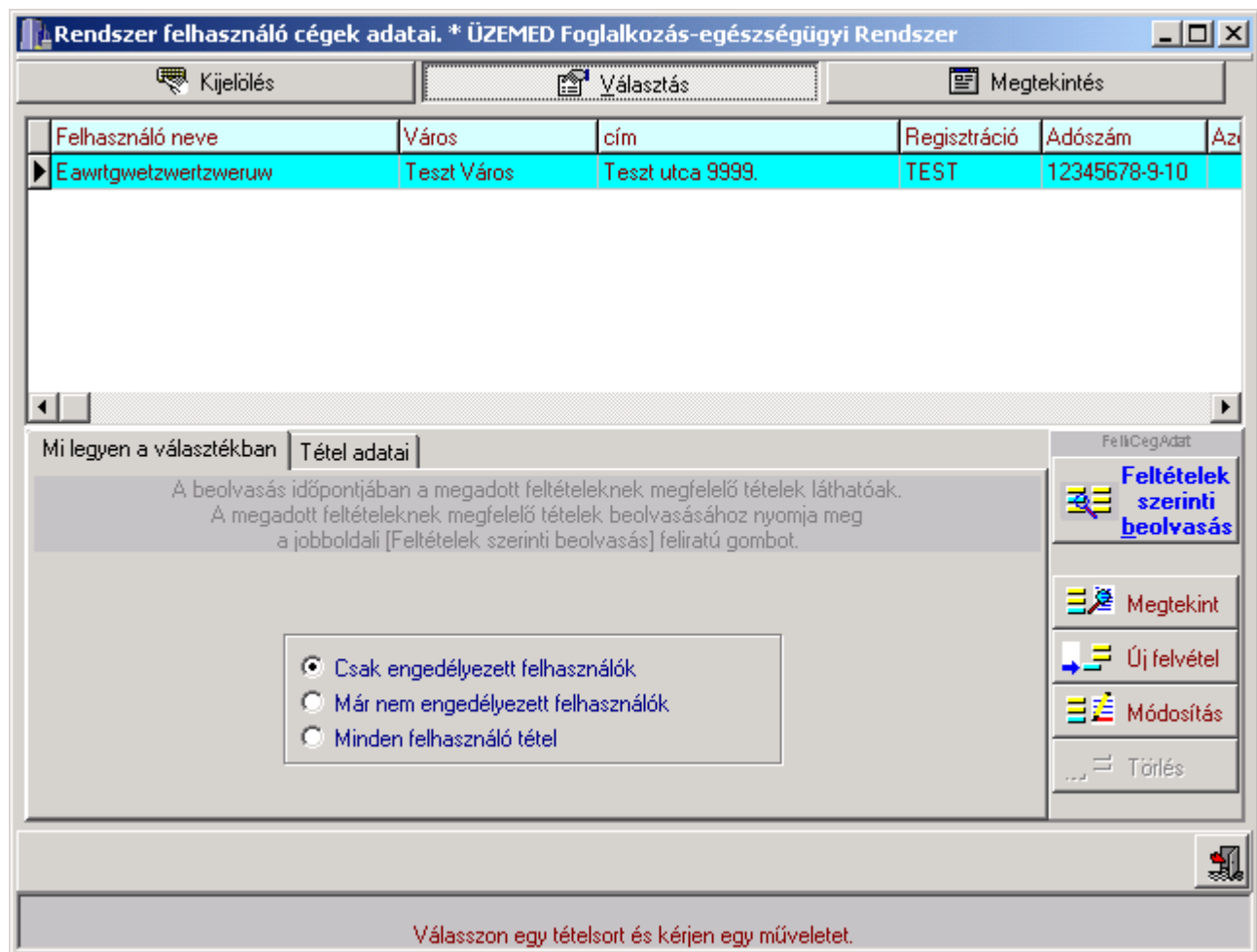
Ugyancsak az (1) jelű terület jobb felső sarkában jelenhet meg a mellékelt képen látható választó mező:

Visszaolvasás:

Ha ennek a mezőnek az értékét alapértelmezetten a program állítja be, akkor ez nem is látható. Ha látható, akkor a felhasználó dönthet arról, hogy egy adattétel felvitele vagy módosítása után kéri-e a tétel visszaolvasását az adatbázisból.

A visszaolvasás akkor fontos, ha a felvitt adatokhoz az adatbázis szerver, a szerver gépen futtatott üzleti logikát megvalósító programkódokkal „hozzátesz” további adatokat az általunk felvitt adatokhoz és szeretnénk ezt a többletet megtekinteni az adatfelvitelt követően.

A „Választás” munkafelület ismertetése és használata.

A „Megtekintés” munkafelület ismertetése és használata.

Rendszer felhasználó cégek adatai. * ÜZEMED Foglalkozás-egészségügyi Rendszer

Kijelölés Választás Megtekintés

Regisztrációs azonosító: TEST

Használata engedélyezett: Igen

Megtekintés
FeliCegAdat
12:29:17

Felhasználó neve: Eawrtgwetzwertzweruw

Teljes nev.: TESZT Rendszer Ideiglenes adatok a licence jogosított adatainak be

Irsz, város, utca/házzám: 1011 Teszt Város
Teszt utca 9999.

Működtető ANTSZ száma:

Felhasználó adószáma: 12345678-9-10

Céjegyzék száma:

Felhasználó EU adószáma:

Felh. bankszámla száma:

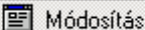
Jogosultság ellenőrző számok megtekintése/módosítása:
 Felhasználó cég extra adatok megtekintése/módosítása:

Új felvétel
Módosítás
Törlés

Kérheti a most látható tétel sor módosítását, kérhet új tétel felvitelt, vagy lépjen át a 'Kijelölés' illetve a 'Választás' lapra egy másik tétel választásához.

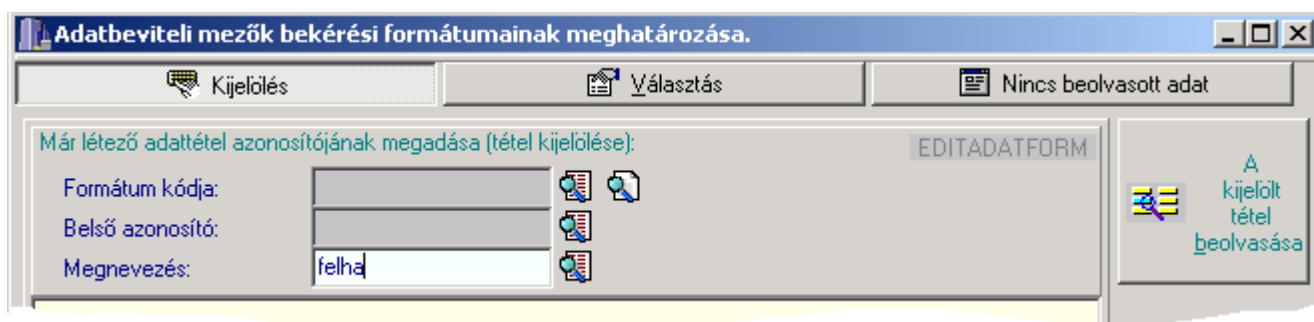
Elsőként előre kell bocsátani, hogy a „Megtekintés” szöveg automatikusan cserélődik az adatok státuszától függően.

<p> Nincs beolvasott adat</p>	<p>Ha nincs a „Kijelölés” vagy a „Választás” munkafelületen kijelölve egy használni kívánt tétel, akkor a gomb szövege „Nincs beolvasott adat”-ra módosul. Ugyan a munkafelületre tudunk lépni ennek a gombnak a megnyomásával, de ott csak az „Új felvitel” műveletet tudjuk kérni.</p>
<p> Megtekintés</p>	<p>Ha a „Kijelölés” vagy a „Választás” munkafelületen nincs kijelölve használni kívánt tétel, akkor a gomb szövege „Megtekintés”-re módosul. A munkafelületre tudunk lépni ennek a gombnak a megnyomásával, ott megtekinthetjük az adatokat vagy valamelyik módosító műveletet tudjuk kérni.</p>

	<p>Ha az „Új felvétel” vezérlő gombot megnyomtuk, akkor új tétel bevitelére nyílik mód. A program automatikusan az eddig „Megtekintés” néven említett munkafelületre lép és a gomb szövege „Új felvétel”-re módosul.</p>
	<p>Ha a „Módosítás” vezérlő gombot megnyomtuk, akkor egy létező tétel adatainak módosítására nyílik mód. A program automatikusan az eddig „Megtekintés” néven említett munkafelületre lép és a gomb szövege „Módosítás”-ra módosul.</p>

Speciális lehetőségek ismertetése.

1. Kijelölés részleges meghatározással.

Ha egy adott kijelölési mód megengedi, akkor részleges egyezés esetén is képes a rendszer a kért tétel azonosítására.

Azt hogy egy kijelölési módnál van-e részleges egyezés figyelésre lehetőség, illetve a részleges egyezés lekezelése a gyakorlatban hogyan történik, minden esetben egyedi, az adott szolgáltatás megvalósításától függ. Természetesen típus problémákra típus megoldások születnek, így ismerős lehet egy-egy megvalósítás.

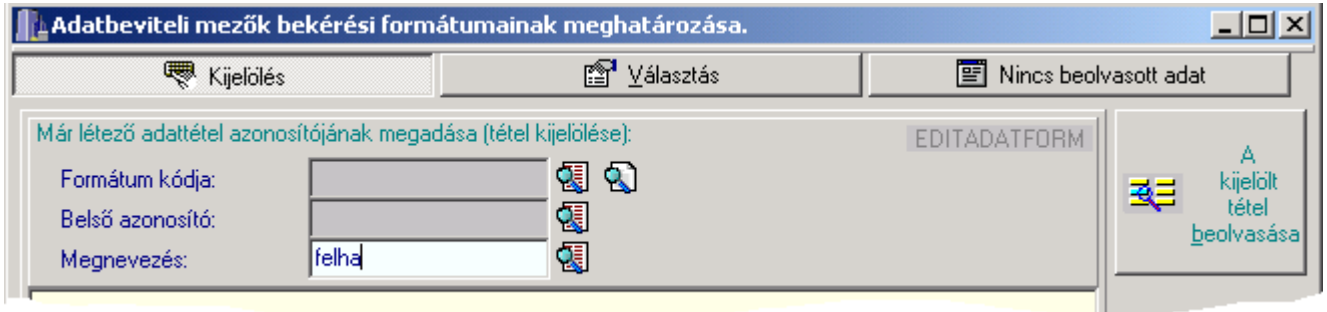
A részleges egyezés szerinti kijelölésre jó példa a (fenti képen is látható) megnevezés alapú kijelölés.

Itt is két specialitást kell figyelemmel kísérnünk.

- ❖ A megnevezést olyan hosszon gépeljük be, amilyen hossz az ismert illetve elegendő a kívánt tétel kijelölésére. A program kikeresi azt a tételt (ill. azokat a tételeket), amelyekre igaz, hogy a megadott karakterekkel kezdődik a megnevezése (megnevezésük).
- ❖ A megnevezés elírásából eredő problémák elkerülésére a rendszer tartalmaz egy beépített extra szolgáltatást, miszerint a begépelte név betűit nagybetűsre alakítja a program keresés előtt, valamint figyelmen kívül hagyja az ékezeteket is. Így a kis-nagy betű elírásokat képes lekezelni a program, sőt az ö-ő-o vagy ü-ű-ú-u esetleg e-é stb. betűtípusvesztéseket is figyelmen kívül tudja hagyni. A név belsejében a szavak elválasztására használt szimpla vagy többszörös szóköz használatot is korrigálja a program.

A fenti példában akár a „felhasználó”, akár a „FElhászNaLo” szavakat gépeljük be, egyaránt megtalálja a program a „Felhasználó” szóval kezdődő tételeket.

2. Kijelölés több tételt érint.

Alapesetben a kijelölés műveletnek az a lényege, hogy egyetlen tétel kiválasztására szolgál, hiszen a megadott azonosító egyértelműen kijelöli a kívánt tételt. Ha azonban a kijelölés feltételének több tétel is megfelel, mint az a fenti példában látható, akkor a kapott tételeket automatikusan megjeleníti a program a „Választás” menüben és onnan választható ki az a tétel, amelyet valóban használni kívánunk, mint az az alábbi képen látható:

Javasolt kapcsolódó olvasnivaló:

- ✚ Egy perces gyors áttekintés 1. [quickstart_1](#)
- ✚ Egy perces gyors áttekintés 2. [quickstart_2](#)
- ✚ Adattárból nyert lekérdezés adatainak böngészése. [seged_bongesz](#)
- ✚ Adattárból nyert lekérdezés adatainak felhasználása. [seged_felhasznal](#)

Megjegyzés:

Az eMeL rendszerek tipikusan újrafelhasználható kódokat tartalmaznak, vagyis nagyon jól és részletesen kimunkált megoldások közösek minden rendszerben, a rendszerek egyes műveleteiben, ahelyett hogy egy-egy egyszerű megoldást adnánk minden rendszerhez ill. művelethez, amelyek természetüknél fogva kevésbé kényelmesek, informatívak és nem igazán egységesek.